

DET NASJONALE STATSADVOKATEMBETET

FOR BEKJEMPELSE AV ORGANISERT OG ANNEN ALVORLIG KRIMINALITET

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres referanse
17/4831

Vår referanse
2017/00362-4/fgr/601

Dato
10. oktober 2017

Høring – forslag om endringer i straffeprosessloven og folketrygdloven (begrensninger i retten til og tilgangen på offentlige ytelser for personer som unndrar seg straff eller strafforfølgning)

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 4. september 2017 vedrørende forslag til endringer i straffeprosessloven og folketrygdloven om begrensninger i retten til og tilgang på offentlige ytelser for personer som unndrar seg straff eller strafforfølgning.

Det nasjonale statsadvokatembetet (NAST) støtter forslaget som hverken fremstår som urimelig eller uforholdsmessig. Embetet er enig i at det er svært uheldig at personer som er dømt eller ettersøkt for grov kriminalitet, mottar trygdeytelser eller pensjon mens de unndrar seg fra strafforfølgelse eller soning. Det bemerkes at erfaringer fra enkeltsaker indikerer at ytelser fra NAV er en viktig inntektskilde for norske fremmedkrigere i Syria og Irak. Flere fremmedkrigere er etterlyst gjennom blant annet Interpol. Norske domstoler har enkelte ganger frosset fremmedkrigeres bankkonti.

Det er uheldig at det ikke er avklart om en kjennelse som setter siktedes formue under forvaltning, kan omgås ved at trygde- og pensjonsytelser utbetales til en konto som tilsynsmannen ikke har kontroll over eller kjenner til. De mottatte ytelsene innebærer at de kriminelle står økonomisk rustet til å fortsette sin unndragelse. Det er i seg selv både uheldig og urimelig, og forslaget fremstår som et hensiktsmessig virkemiddel for å unngå at personer unndrar seg strafforfølgelse eller idømt straff.

NAST er enig i at oppsparing av midler på en konto den siktede riktig nok ikke har tilgang til, men senere vil kunne disponere når forvaltningen av kontoen oppheves, er uheldig og motvirker de negative konsekvensene ved fortsatt unndragelse. Siktede vil dermed kunne sette seg i gjeld og finansiere fortsette unndragelsen, i visshet om at gjelden senere kan innfris med oppsparte midler. Dermed vil siktede kunne fortsette å unndra seg soning eller strafforfølgelse. Forslaget vil motvirke også dette.

Postadresse:
Postboks 8044 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse:
Brynsalléen 4
0667 OSLO

Telefon:
23 17 42 00
Mail :

Post.nasj.emb@statsadvokatene.no

Telefax:
23 17 42 10

I forslaget opereres det med to forskjellige alternativer til lovteknisk regulering. Forslaget om en alminnelig bestemmelse er mest praktisk og trolig tilstrekkelig. Her er det imidlertid tale om et relativt inngripende tiltak mot enkeltpersoner, og på den bakgrunn vil NAST foretrekke lovforslagets alternativ 2 som bidrar til større klarhet.

NAST støtter ideen om et nytt tredje punkt i straffeprosessloven § 221, slik at påtalemyndigheten bør informere offentlig myndighet eller annen tredje person om kjennelsen når det anses som nødvendig.

Etter embetets skjønn er forslaget hverken i strid med Grunnloven eller Norges internasjonale forpliktelser. Vi er også enige i at den siktedes rettigheter i tilstrekkelig grad er ivaretatt når formuen settes under forvaltning, jf. straffeprosessloven § 220. Hensynet til kontradiksjon og bistand til forsvarer er hensynstatt.

NAST forutsetter at alle offentlige ytelser omfattes. Det bør innebære at utbetalinger av lån, stipend og ettergivelse av deler av studielån fra Statens lånekasse for utdanning også omfattes av forslaget. Utdannelsesstøtte fra Lånekassen har vært en finansieringskilde for flere norske fremmedkrigere som driver terrorvirksomhet i utlandet. Dersom studiefinansiering ikke omfattes av forslaget bør departementet vurdere å ta det inn.

Med vennlig hilsen

Frederik G. Ranke
Statsadvokat